

LIFE for MIREs - aktivity v rámci AfterLifePlan v roce 2025

Jihočeská univerzita

Exkurze

6 exkurzí pro žáky základních a středních škol v údolí Horní Vltavy – obnovené lokality (Soumarský most, Dobrovodské louky atd.) (celkem cca 100 účastníků, květen – červen 2025)

Exkurze v údolí Horní Vltavy pro účastníky kurzu Univerzity třetího věku (25 účastníků, květen 2025)

Exkurze v údolí Horní Vltavy pro studenty kurzu Ekologie mokřadů (8 účastníků, květen 2025)

Exkurze v údolí Horní Vltavy pro studenty Mezinárodní letní školy EcoSocMan (září 2025, 35 účastníků)

Prezentace

Prezentace o obnově mokřadů a projektu LIFE for MIREs pro účastníky kurzu Univerzity třetího věku, studenty kurzu Ekologie mokřadů, účastníky Mezinárodní letní školy EcoSocMan

Prezentace o obnově mokřadů a projektu LIFE for MIREs na konferenci ve Slavonicích „Smysl“ krajiny“, 20. listopadu 2025

Prezentace o obnově mokřadů a projektu LIFE for MIREs pro učitele středních škol v rámci víkendového kurzu pořádaného Přírodovědeckou fakultou, prezentace knihy „Království vody“, jak učit o mokřadech a jejich roli v krajině, 30 účastníků, listopad 2025

Prezentace o obnově mokřadů a projektu LIFE for MIREs pro zaměstnance Národního parku Šumava, listopad 2025, 60 účastníků

(Všechny uvedené prezentační aktivity zajistila RNDr. Zuzana Urbanová Ph.D)

Pokračuje projekt TAČR : Obnova pramenišť – zadržení vody v krajině přímo u zdroje, jehož cílem je zjistit, zda a jaký vliv mají revitalizace pramenišť na jejich biotu a základní parametry vody. Správa NP Šumava je aplikačním garantem.

Bund Naturschutz

Aktivity na lokalitách LIFE for MIREs (Karel Kleijn)

Wagenwasser

- Změny zavlažovacího příkopu pro zvětšení zavlažované plochy
- Opatření k opětovnému zavodnění bývalého rybníka a okolního mokřadu, obojí zakoupeno na konci projektu.
- Pokračování v odstraňování keřů a stromů jako doplněk k pastvě a k získání materiálu pro zasypávání zbytků bývalých zavlažovacích příkopů (nyní periodicky odvodňovaných) nebo pro stavbu hromad větví pro druhy jako myšívka, zmije, ještěrky a brouci.
- Prosvětlení smrkového lesa, použití pokácených kmenů a hromad větví v sousední oblasti Hinterfirmiansreut) za účelem zlepšení stavu biotopu pro zájmové druhy živočichů a k redukci starých odvodňovacích systémů.
- Pokračování pravidelných vycházek s průvodcem.

Langreut

- Vybudování rybníka pro žáby a jako zásobárnu vody přitékající ze sousední oblasti, která se využívá v Kneippově nádrži (dosud voda z obecního vodovodu).
- Ekologický management v sousední bývalé obecní pastvině a instalace informační tabule o projektu „greenbelt“. Po instalaci se konala menší slavnost za účasti všech zainteresovaných (Kneipp-Verein, Organisation Catholic Youth, Community Haidmühle, Bund Naturschutz).
- Sběr větví *Salix pentandra* pro výsadbu v obytných zónách v Haidmühle.
- Pokračování v pravidelných výpravách s průvodcem a exkurze pro univerzitu v Pasově.

Hraniční Haidmühle

- Sečení malých ploch v ladem ležících znovuzavodněných částech pod sjezdovkou a na místech s lupinou nebo osikou.
- Opatření ke snížení drenážního účinku zbytků bývalého zavlažovacího systému. Většinu práce provedla mládežnická skupina z Pasova (2 předchozí akce v roce 2024/ Kreisjugendring) a skupina dobrovolníků z regionální skupiny Bund Naturschutz (ohlášeno v pravidelném programu).
- Pokračování pravidelných vycházek s průvodcem a exkurze pro Univerzitu v Pasově, dvě partnerské školy (Haidmühle, Vimperk), skupinu organizovanou regionálním úřadem Pasova a katolickou diecézí Pasov.

Na všech projektových lokalitách je prováděna pravidelná pastva a/nebo sečení a probíhá průběžný monitoring vegetace, ptáků a motýlů v rámci speciálního projektu (viz níže).

Další projekty (Melanie Kreutz)

Běží projekt Sicista betulina financovaném z prostředků EU (EFRE) a bavorského státu, kde se obnovují malé potoky a mokřadní oblasti za účelem zlepšení biotopů. Název projektu je „Optimierung und modellhafte Umsetzung von Renaturierungsmaßnahmen zur Förderung der Waldbirkenmaus am Grünen Band in den Landkreisen Freyung-Grafenau und Passau im Kontext des grenzübergreifenden Biotopverbundes“, „Optimalizace a příkladná implementace renaturačních opatření na podporu myšívky horské podél Zeleného pásu v okresech Freyung-Grafenau a Pasov v

kontextu přeshraniční sítě biotopů“ Projekt byl založen především na základě zkušeností získaných z LIFE pro MIREs. V roce 2025 byla realizována opatření na cca 1,3 hektaru:

- renaturace toku v délce 80 metrů (potok Hochmaissage v obci Mauth),
- zploštění břehu řeky v délce asi 50 metrů (potok Saubach v obci Neureichenau)
- instalace 70 m² štětovnic pro vytvoření hráze dlouhé přibližně 27 metrů (utěsnění odvodňovacích příkopů v rašelinné oblasti „Rossdümpfel“ v obci Hinterschmiding).

Kromě toho byla přijata řada opatření k obohacení struktury biotopu výsadbou společenstev vysokých bylin a vytvořením zimoviště pro myšivku horskou a zmiji obecnou (hromady větví/kamenů).

Práce s veřejností:

- vytvoření pracovních listů pro děti: Můžete vystřihnout různé druhy rašelinišť a složit je ve 3D. Mohou se použít i jako vánoční ozdoba
- zahájení vědeckého projektu o mokřadních motýlech se zapojením veřejnosti: <https://freyung-grafenau.bund-naturschutz.de/artenschutz/klein-und-selten-die-waldbirkenmaus-helfen-sie-uns/bioblitz>

Lidé mohou pomoci se shromažďováním informací o mokřadních motýlech v Bavorském Lese s využitím aplikace. A také jsme spustili výzvu k hlášení pozorování myšivky horské v regionu: <https://freyung-grafenau.bund-naturschutz.de/artenschutz/klein-und-selten-die-waldbirkenmaus-helfen-sie-uns>

Správa Národního parku Šumava

Kosení mokřadních luk za účelem zlepšování biotopů pro tetřívka obecného ve stejném rozsahu jako v projektu LIFE for MIREs (15ha) – hrazeno z PPK (RNDr.Doležal Ph.D., Ing.Zelenková, Mgr.Václavíková)

Lokalita Novosvětské slatě

Realizace revitalizačních projektů (Mgr.Václavíková, RNDr.Bufková Ph.D.): Najmanka (17ha) – hrazeno z NPO, Pasecká slat (15ha v roce 2025) – bude pokračovat v roce 2026 – hrazeno z NPŽP

Příprava revitalizačních projektů - projektové dokumentace (RNDr.Bufková Ph.D.): Souš, Schatzův les, Olšinka, Nad Poválkou, Rožnov, Mlýnský potok (v přípravě)

Spolupráce na revitalizačních projektech (RNDr. Bufková Ph.D.):

Lesy České republiky – projekty Keply, Křížový potok, Pustina
Refugium a.s. (environmentální společnost) – projekt revitalizace Výtoňského
rašeliniště

Realizace **Dnů pro rašeliniště** (RNDr. Bufková Ph.D., RNDr. Doležal Ph.D.,

Mgr. Václavíková, Ing. Zelenková): 5.8. Lipka (Roviny, Najmanka)
17. – 22. 8. Na mysli, z.ú. (Častá, Vlčí Jámy)
6.9. veřejnost (Mezilesní)
7.10. veřejnost (Rokytecké)
21.10. SŠRV Třeboň (Zhůří)

Přednášky odborné (RNDr. Bufková Ph.D.):

XXII. Seminář z ekologie mokřadů a hydrobotaniky, 11.-12.2.2025, Třeboň

Zdravá krajina Plzeňského kraje, 20.2.2025, Plzeň

LIFE project Brdy, upscaling workshop, 24.4.2025

Symposium Novohradské hory, krajina odolná i křehká, 18.9.2025, České Budějovice

Hydrologie malých povodí, 7.-9.10.2025, Praha

Říční krajina, 23-24.10.2025, Litomyšl

Naše příroda, 11.11.2025, Olomouc

Vodní toky, 19-20.11.2025, Hradec Králové

Konference ReCo – Evropský zelený pás, on-line, 5.12.2025

Kromě čistě odborných přednášek byly uskutečněny ještě další spíše populárně naučné pro školy (Nové Město na Moravě, průvodci divočinou, MŽP, lesníci a další.

Exkurze odborné (RNDr. Bufková Ph.D.): senát ČR, MŽP, lesníci LČR, Nadace Partnerství, Inspekce ŽP ČR, pracovníci ochrany přírody z Bavorska a NP Podyjí

Exkurze pro školy (RNDr.Buřková Ph.D., RNDr. Doležal Ph.D., Mgr. Václavíková, Ing.Zelenková): gymnázium Klatovy, ZŠ Smetanova Vimperk, ZŠ Trnka Dobříš, waldorfská škola České Budějovice - lyceum, 2x studenti ČZU, 2x studenti Wageningen University, studenti JCU, VŠ studenti Banská Bystrica, studenti PřFUK

Ekologická výchova (pracovníci oddělení SEV a IS):

Semináře „Mokřady“ pro pedagogy Jihočeského a Plzeňského kraje – 22.7. 2025 a 2.6.2025

Výukové programy pro různé třídy základních a středních škol – celkem 11 programů (206 účastníků)

Monitoring (RNDr.Doležal PhD., RNDr.Bufková PhD., Ing.Zelenková, Mgr.Václavíková):

- hladiny podzemní vody, vlhkosti půdy – monitoring probíhal kontinuálně s pomocí přístrojů, stahování dat cca 2x ročně
- chemické analýzy 1x měsíčně na vybraných 25 profilech
- trvalé vegetační plochy
- fotopointy - převážná většina opakovaně nafocena v roce 2025

Články:

Bufková, I.: Návraty vody v pramenných oblastech, Veronica 2/2025

Bufková, I.: Návraty pramenišť, Šumava podzim 2025

Bufková, I.: Řeka v severském kabátku, Živa 9/2025, 289-290 (Ke 150. výročí uvedení symfonické básně Bedřicha Smetany Vltava)

Doležal T.: Až naprší.....a neuschne!, Šumava zima 2025

Doležal T.: Vliv revitalizace mokřadů a drobných vodních toků v NP Šumava na odtokový režim, Sborník příspěvků z konference Hydrologie malých povodí, 2025